

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ศึกษาความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวนทั้งหมด 5,475 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, 2547)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 450 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนต่ำสุดที่ยอมรับว่าเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนของประชากรโดยใช้ตาราง Determining Sample Size From Given Population ของ Krejcie and Morgan (1970, อ้างถึงในสุภาพ, 2546) ซึ่งระบุว่าจำนวนต่ำสุดต้องไม่น้อยกว่า 361 คน กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ได้มาจากการสุ่มประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยดำเนินการดังนี้

1. สุ่ม 10 โรงเรียนจาก 17 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง
2. ในแต่ละโรงเรียนสุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 45 คน โดยสุ่มนักเรียนจากแต่ละชั้น จำนวน 15 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 450 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัว สภาพที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคอาหารไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดฉะเชิงเทรา ในด้านประเภทอาหาร ความบ่อยในการรับประทาน สถานที่ที่รับประทาน โอกาสในการรับประทาน และจำนวนมื้อที่รับประทาน

การสร้างเครื่องมือ

ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบเพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเฉพาะหน้า (Face Validity)
4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ตรวจพิจารณาอีกครั้ง

การทดสอบเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพาณิชย์วิทยา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1970, อ้างถึงใน สุภาพ, 2546: 80) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่นในระดับสูง จึงนำแบบสอบถามฉบับนี้ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการ 10 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลทำวิจัย
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในวันที่ 6 มกราคม พ. ศ. 2549 ถึง วันที่ 20 มกราคม พ. ศ. 2549 ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 450 ฉบับ เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามพบว่าแบบสอบถามที่สมบูรณ์มี 365 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ลักษณะพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. พฤติกรรมการบริโภคอาหารไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดฉะเชิงเทรา นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

3. การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ Chi – Square (χ^2) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารไทย ซึ่งกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05